

На основу чл. 21. и 23. Закона о родној равноправности ("Службени гласник РС", број 52/2021, даље: Закон) и члана 51 Измена Статута Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац, а у вези члана 192 Закона о раду ("Службени гласник РС", број 24/05 и 61/05, 54/2009, 32/2013 и 75/2014, 13/2017 одлука УС, 113/2017 и 95/2018 – аутентично тумачење) в.д.директора Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац дана 05.01. 2024. године, дононео је

**ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“**

Број 24
Датум 05.01.2024. год.

П Л А Н

УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА ОД ПОВРЕДЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ЈАВНО КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА“ АЛЕКСИНАЦ

1. Уводне одредбе

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, јесте свако неоправдано разликовање, неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), на отворен или прикривен начин, у односу на лица или групе лица, засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду у: образовној, економској области; области запошљавања, занимања и рада, самозапошљавања; здравственом осигурању и заштити; социјалном осигурању и заштити; области безбедности; екологији; области културе; спорту и рекреацији; као и у другим областима друштвеног живота.

Непосредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако се лице или група лица, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у истој или сличној ситуацији, било којим актом, радњом или пропуштањем, стављају или су стављени у неповољнији положај, или би могли бити стављени у неповољнији положај.

Посредна дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, постоји ако, на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса, лице или групу лица, ставља или би могла ставити, због њиховог пола, полних карактеристика, односно рода, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације на основу пола, односно рода, или због тога што су понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању.

Дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, сматра се и узнемирање, понижавајуће поступање, претње и условљавање, сексуално узнемирање и сексуално уцењивање, родно заснован говор мржње, насиље засновано на полу, полним карактеристикама, односно роду или промени пола, насиље према женама, неједнако поступање на основу трудноће, породильског одсуства, одсуства са рада ради неге детета, одсуства ради посебне неге детета у својству очинства и материнства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства и подстицање на дискриминацију као и сваки неповољнији третман који лице има због одбијања или трпљења таквог понашања.

Дискриминација на основу пола, полних карактеристика, односно рода, забрањена је у односу на: услове за запошљавање и избор кандидата за обављање одређеног посла; услове рада и сва права из радног односа; образовање, оспособљавање и усавршавање; напредовање на послу; отказ уговора о раду.

Дискриминација лица по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај поједних личних својстава може разграничити је вишеструка дискриминација или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација).

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, мере за заштиту материнства и очинства (родитељства), усвојења, хранитељства, старатељства, као и заштита на раду запослених различитог пола, у складу са прописима којима се уређују радни односи и безбедност и здравље на раду, посебне мере уведене ради постизања пуне родне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају на основу свог пола, полних карактеристика, односно рода.

Не сматрају се дискриминацијом на основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебне мере донете ради отклањања и спречавања неједнаког положаја жена и мушкараца и остваривања једнаких могућности за жене и мушкарце.

Законом се уређује појам, значење и мере политike остваривања и унапређења родне равноправности, као и врсте планских аката у области родне равноправности, надзор над применом Закона и друга питања од значаја за остваривање и унапређење родне равноправности. Наведеним законом се уређују обавезе органа јавне власти, послодавца и других социјалних партнера да интегришу родну перспективу у области у којој делују.

1.2.ДЕФИНИЦИЈЕ

- 1) **род** означава друштвено одређене улоге, могућности, понашања, активности и атрибуте, које одређено друштво сматра прикладним за жене и мушкарце укључујући и међусобне односе мушкараца и жена и улоге у тим односима које су друштвено одређене у зависности од пола;
- 2) **осетљиве друштвене групе** су жене са села, жртве насиља, као и групе лица које се због друштвеног порекла, националне припадности, имовног стања, пола, родног идентитета, сексуалне оријентације, старости, психичког и/или физичког инвалидитета, живота у неразвијеном подручју или из другог разлога или својства налазе у неједнаком положају;
- 3) **пол** представља биолошку карактеристику на основу које се људи одређују као жене или мушкарци;
- 4) **једнаке могућности** подразумевају једнако остваривање права и слобода жена и мушкараца, њихов равноправни третман и равноправно учешће у политичкој, економској, културној и другим областима друштвеног живота и у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука и равноправно коришћење њихових резултата, без постојања родних ограничења и родне дискриминације;
- 5) **дискриминација лица** по основу два или више личних својстава без обзира на то да ли се утицај појединих личних својстава може разграничити (вишеструка дискриминација) или се не може разграничити (интерсексијска дискриминација);
- 6) **родна перспектива** односи се на узимање у обзир родних разлика, разлика по полу и различитих интереса, потреба и приоритета жене и мушкараца и њихово укључивање у све фазе планирања, припреме, доношење и спровођење јавних политика, прописа, мера и активности;
- 7) **родна анализа** представља процењивање утицаја последица сваке планиране активности, укључујући законодавство, мере и активности, јавне политике и програме, по жене и мушкарце и родну равноправност у свим областима и на свим нивоима;
- 8) **уродњавање** представља средство за остваривање и унапређивање родне равноправности кроз укључивање родне перспективе у све јавне политике, планове и праксе;
- 9) **уравнотежена заступљеност полова** постоји када је заступљеност једног од полова између 40–50% у односу на други пол, а осетно неуравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног пола

нижа од 40% у односу на други пол, осим ако из посебног закона не произлази другачије;

10) **родно засновано насиље** је сваки облик физичког, сексуалног, психичког, економског и социјалног насиља које се врши према лицу или групама лица због припадности одређеном полу или роду, као и претње таквим делима, без обзира на то да ли се дешавају у јавном или приватном животу, као и сваки облик насиља који у већој мери погађа лица која припадају одређеном полу;

11) **насиље према женама** означава кршење људских права и облик дискриминације према женама и сва дела родно заснованог насиља која доводе или могу да доведу до: физичке, сексуалне, психичке, односно, финансијске повреде или патње за жене, обухватајући и претње таквим делима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности било у приватном животу;

12) **узнемирање** јесте свако нежељено понашање које има за циљ или последицу повреду достојанства лица или групе лица на основу пола, односно рода, а нарочито ако се тиме ствара страх или непријатељско, застрашујуће, понижавајуће и увредљиво окружење;

13) **подстицање на дискриминацију** на основу пола, односно рода је давање упутства о начину предузимања дискриминаторних поступака и навођења на дискриминацију на основу пола, односно рода, на други сличан начин;

14) **сексуално, односно полно узнемирање** јесте сваки нежељени вербални, невербални или физички акт сексуалне природе који има за циљ или последицу повреду личног достојанства, а нарочито ако се тиме ствара страх, непријатељско, застрашујуће, понижавајуће или увредљиво окружење;

15) **сексуално, односно полно уцењивање** је свако понашање лица које, у намери чињења или нечињења дела сексуалне природе, уцени другог да ће у случају одбијања пружања траженог против њега или њему близког лица изнети нешто што може шкодити њеној или његовој части или угледу;

16) **родно осетљив језик** јесте језик којим се промовише равноправност жена и мушкараца и средство којим се утиче на свест оних који се тим језиком служе у правцу остваривања равноправности, укључујући промене мишљења, ставова и понашања у оквиру језика којим се служе у личном и професионалном животу;

17) **органи јавне власти** јесу државни органи, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и јавна предузећа, установе, јавне агенције и друге организације и лица којима су законом поверена поједина јавна овлашћења, као и правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе;

18) **социјални партнери** су Влада, надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе, репрезентативни синдикати, репрезентативна удружења послодавца, послодавци, изузев субјеката који се

по другом основу јављају као социјални партнери, произвођачи и продавци роба и пружаоци услуга, јавна предузећа и јавне службе;

19) **плата** представља новчану надокнаду за извршен рад. Право на плату је основно и неотуђиво право запослених из радног односа. Плата подразумева надокнаду за једнак рад, односно рад једнаке вредности уз примену начела једнакости и једнаког поступања према запосленима, без обзира на пол, односно род;

20) **родни стереотипи** јесу традицијом формиране и укорењене идеје према којима су женама и мушкарцима произвoљно додељене карактеристике и улоге које одређују и ограничавају њихове могућности и положај у друштву;

21) **тела за родну равноправност** су повремена тела органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе која се образују у циљу спровођења мера предвиђених овим законом и документима јавних политика ради унапређења родне равноправности.

2. Правни оквир

- Устав Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 98/2006);
- Закон;
- Закон о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", бр. 22/2009 и 52/2021);
- Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 (Одлука УС), 113/2017 и 95/2018 (аутентично тумачење));
- Закон о националном оквиру квалификација Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 27/2018, 6/2020 и 129/2021 (др. закон));
- Правилник о изради и спровођењу плана управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности ("Службени гласник РС", бр. 67/2022, даље: Правилник);
- општи акти Органа јавне власти.

3. Садржина Плана управљања ризицима

План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности (даље: План управљања ризицима) представља гаранцију родне перспективе, уродњавања и уравнотежене заступљености полова у радним процесима Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

Гаранција родне перспективе односи се на узимање у обзир родних разлика, разлика по полу и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца и њихово укључивање у све фазе планирања, припреме, доношења и спровођења одлука Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац, као и обављања радних процеса.

Уродњавање представља средство за остваривање и унапређивање родне равноправности кроз укључивање родне перспективе у све фазе процеса рада Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

Уравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног од полова између 40-50% у односу на други пол, а осетно неуравнотежена заступљеност полова постоји када је заступљеност једног пола нижа од 40% у односу на други пол, осим ако посебним законом није другачије прописано.

Приликом изrade Плана управљања ризицима полази се од радних процеса у свим областима функционисања Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

План управљања ризицима садржи:

- списак области и радних процеса који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности, укључујући и резултате процене степена ризика;
- списак превентивних мера којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање;
- податке о лицима одговорним за спровођење мера из Плана управљања ризицима.

4. Радни процеси

Основни подаци Органа јавне власти:

Назив: Јавно комунално предузеће“Водовод и канализација“ Алексинац

Адреса седишта: Душана Тривунца број 7 спрат 1, Алексинац

Матични број: 20274301

ПИБ:104937626

Одговорно лице: Директор Дарко Филиповић

Подаци о лицу за координацију израде Плана за родну равноправност у Јаво комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац:

Име и презиме: Вања Стефановић

Број телефона: 063/ 1077192

Емаил: vodovod.aleksinac@gmail.com

Подаци о лицу за задуженом за родну равноправност у Јаво комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац:

Име и презиме: Весна Марковић

Број телефона: 063/ 1077637

Емаил: vodovod.aleksinac@gmail.com

Структура Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац обухвата следеће процесе рада, радни процес може да се одвија у више јединица или сектора, опис радних процеса на основу аката су:

Основне организационе јединице код Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац су:

- 1) Технички сектор;
- 2) Финансијско-комерцијални сектор;
- 3) Сектор за опште и правне послове.

У Техничком сектору врше се следећи послови:

-послови прераде и дистрибуције воде;
-послови пречишћавања и одвођења отпадних вода;
-остали послови из области комуналних делатности из оквира регистроване делатности Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац.

У Финансијско - комерцијалном сектору врше се следећи послови:

-комецијални послови (набавка и продаја);
-планско - аналитички послови;
-послови финансијске оперативе;
-магацинско пословање;
-књиговодствени послови и
-остали послови из области финансијско - комерцијалног пословања Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац.

У Сектору за опште и правне послове врше се следећи послови:

-послови пријема, завођења, интерне доставе и експедиције поште;
-послови чувања и архивирања предмета;
-дактилографски послови;
-послови из области радних односа, укључујући и вођење матичне евиденције о запосленима;
-стручно - административни послови за потребе органа управљања, директора и Надзорног одбора, дисциплинских органа и сталних и повремених радних тела органа управљања;
-послови из области одбране;
-послови из области нормативне делатности Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац;
-послови заступања Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац пред судовима и другим државним органима;
-послови израде уговора које Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац закључује са другим правним и физичким лицима;
-послови одржавања хигијене у радним просторијама;
-послови јавне набавке из правног домена;
-други сродни послови из области општих и правних послова.

У Техничком сектору, као уже организационе јединице, организују се, и то:

1. Погон за прераду воде,
2. Погон за дистрибуцију воде,
3. Служба развоја и изградње и
4. Служба одржавања механизације и заштите.

У Погону за прераду воде врше се послови:

- прераде воде на постројењу "Бресје"
- физичко-хемијска и микробиолошка анализа узорака воде, у складу са прописима, усвојеном технологијом пречишћавања воде и утврђеним стандардима контроле квалитета воде.
- послови одржавања објекта, инсталација, опреме и уређаја на постројењу "Бресје";
- послови спровођења технолошког процеса пречишћавања воде и контроле квалитета воде;
- праћење рада станица хлорисање и њихово одржавање.

У Погону за дистрибуцију воде и канализацију врше се послови:

- одржавање јавне водоводне и канализационе мреже и других уређаја за сакупљање и одвођење отпадних вода;
- издавање техничких услова и одобрења за прикључење на јавну водоводну и канализациону мрежу и израда прикључака на јавну водоводну и канализациону мрежу;
- евидентирање потрошача воде и корисника услуге канализације и очитавање стања мерних уређаја ради утврђивања потрошње воде и
- срдни послови везани за дистрибуцију воде и услуге канализације;
- услуге из оквира делатности Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац за трећа лица.

У Служби развоја и изградње врше се послови:

- планирања, пројектовања и изградње јавне водоводне и канализационе мреже;
- организовања и надзора над извршавањем послова осматрања и мерења на акумулацији и брани "Бован" и одржавања инсталација, опреме уређаја и по уговору са јавним водопривредним предузећем коме је поверио управљање браном и акумулацијом "Бован";
- мерења и детекција кварова на јавну водоводну и канализациону мрежу;
- даљински надзор аутоматизованих дислоцираних објекта јавног водовода и канализације.

У Служби одржавања механизације и заштите врше се послови, и то:

- послови везани за експлоатацију и одржавање возила и остале механизације и опреме код Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац;
  - послови заштите безбедности и здравља запослених на раду;
  - послови заштите животне средине;
  - послови заштите од пожара и
  - послови непосредног физичког обезбеђења објекта и имовине Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац.
- Радом погона руководе руководиоци погона, а радом служби - руководиоци служби.

У Погону за прераду воде, као уже организационе јединице, образују се:

- Одељење за прераду воде;
- Одељење одржавања машинске и електро опреме.

У Одељењу за прераду воде врше се послови управљања технолошким

процесима за пречишћавање воде по усвојеној технологији и руковање опремом и уређајима за праћење и контролу одвијања технолошких процеса, тј. прати се квалитет прерађене воде за пиће.

У Одељењу за одржавање машинске и електро опреме врше се послови одржавања објекта и одржавања машина, уређаја, инсталација и опреме на постројењу "Бресје" и брани "Бован" и у станицама за дохлорисање воде у систему.

Радом Одељења за прераду воде руководи руководилац Одељења за прераду воде а радом Одељења одржавања машинске и електро опреме - руководилац Одељења.

У Погону за дистрибуцију воде, као уже организационе јединице, организују се одељења, и то:

- Одељење за одржавање водоводне и канализационе мреже и
- Одељење за прикључке и евиденције.

У Одељењу за одржавање водоводне и канализационе мреже врше се послови одржавања јавне водоводне и канализационе мреже која се Јавно комуналном предузећа "Водовод и канализација" Алексинац повери на управљање, укључујући и одржавање свих постројења и уређаја који представљају део јавне водоводне и канализационе мреже.

У Одељењу за прикључке, евиденцију и врше се послови:

- издавање сагласности – услова и одобрења за прикључење објекта потрошача на јавну водоводну и канализациону мрежу;
- извођење прикључака на јавну водоводну и канализациону мрежу;
- вођење евиденције о изведеним прикључцима на јавну водоводну и канализациону мрежу, о потрошачима и евидентирање промена у овим евиденцијама;
- очитавање водомера и евидентирање потрошње воде за правна лица;
- израда техничких услова и сагласности за израду процесно техничке документације, потврде, мишљења и слично.
- послови везани за одржавање водомера у исправом стању.

Радом одељења руководе руководиоци Одељења.

У оквиру Финансијско – комерцијалног Сектора, као уже организационе јединице, организују се:

- Одељење финансијске оперативе
- Комерцијална служба
- Служба рачуноводства
- Одељење одржавања рачунарског система Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац.

У Одељењу финансијске оперативе врше се:

- планско - аналитички послови;
- послови ликвидатуре, безготовинских плаћања;
- благајнички послови и послови готовинског плаћања;
- послови финансијске оперативе, евиденцију и обрачун зарада и других примања запослених.

У комерцијалној Служби врше се послови набавке и продаје, у оквиру набавке послови; набавке и магацинско пословање, а у оквиру продаје врши се: евиденција потрошача, припрема и очитавање потрошње за физичка лица, организација послова наплате потраживања и праћење ефекта истих,

сачињавње уговора споразума и налога за искључење као и обављање послова принудне наплате, припреме за утужење и искључење, а и прати реализацију истих, послови пријема рекламија и захтева и њихово решавање.
У Служби рачуноводства врше се послови предвиђени прописима о рачуноводственом пословању и општим актима Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац из ове области.

У Одељењу одржавања рачунарског система Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац врше се послови одржавања рачунарског система као и електронска и телекомуникациона обрада података.

Радом, комерцијалне Службе, Одељења финансијске оперативе, Службе рачуноводства и Одељења одржавања рачунског система Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац руководи руководилац Финансијско - комерцијалног сектора, а радом Службе рачуноводства - руководилац Службе рачуноводства, а радом комерцијалне службе-руководилац комерцијалне Службе.

Сви послови из оквира делатности Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац који се обављају у организационим деловима Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац одређеним групишу се по критеријуму истоврсности, односно сродности и сложености и према захтевима у погледу стручне спреме, посебних знања и вештина, радној искуству, здравствене способности, година живота и других услова утврђених законом, другим прописом у групе послова које чине садржину послова појединачних извршилаца.

Укупан број запослених и радно ангажованих лица у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац износи 81 (100%).

Од укупног броја запослених: 63 односно 77,77 % чине мушкарци, 18 односно 22,23% чине жене, из чега одмах произилази неуравнотежена заступљеност полова.

Старосна структура запослених у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац:

Укупно: 6 (7,41%) од 21-30 година живота

Ж: 0 (0 %)

М: 6 (7,41%)

Укупно: 11 (12,35%) од 31-40 година живота

Ж: 2 (2,47%)

М: 9 (9,88%)

Укупно: 30 (37,05%) од 41-50 година живота

Ж: 8 (9,88%)

М: 22 (27,17%)

Укупно: 26 (33,36%) од 51-60 година живота

Ж: 5 (6,20%)
М: 21 (27,16%)

Укупно: 7 (9,87%) од 61-70 година живота

Ж: 3 (3,70%)
М: 4 (6,17%)

Стручна спрема запослених и радно ангажованих у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац:

Квалификације које поседују запослена и радно ангажована лица, разврстана по полу:

Врста радних места	Мушкарци	Жене	Укупно
Руководећа	9 (60,00%)	6 (40,00%)	15 100%
Извршилачка	56 (84,85%)	10 (15,15%)	66 100%

5. Процена ризика

План управљања ризицима израђује се на основу процене ризика, која представља почетну фазу у процесу израде Плана управљања ризицима. Процена ризика врши се у свим радним процесима Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

Проценом ризика идентификују се извори могућег угрожавања лица у процесу рада који могу да проузрокују повреду принципа родне равноправности и сагледавају могуће последице, потребе и могућности за заштиту од повреде принципа родне равноправности.

Процена степена ризика се врши уз помоћ матрице којом се ризик процењује и мери као: веома висок (црвена), висок (наранџаста), умерени (жута) и низак (зелена), на основу којих се процењује вероватноћа настанка ризика, као и последица тог ризика.

Процена ризика у одређеном рандом процесу врши се тако што се број запослених мање заступљеног рода у радном процесу подели са укупним бројем запослених у том радном процесу и помножи са 100. Тада се добија проценат уравнотежености полова у сектору на основу чега се може проценити ризик родне неравноправности.

Родна равноправност је заступљена ако је уравнотеженост између 40 и 50%, што значи да испод 40% постоји низак ризик родне неуравнотежености.

Процена ризика на основу које се утврђује вероватноћа настанка последице служи да се у сваком радном процесу идентификују процеси који су нарочито

изложени ризику за повреду принципа родне равноправности и то на следећи начин:

- 0 - 10% веома висок ризик;
- 10 - 20% висок;
- 20 - 30% умерени;
- 30 - 40% низак.

На основу извршене анализе утврђује се који су радни процеси нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности.

6. Радни процеси који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности

У техничком Сектору Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац врше се следећи послови:

- послови прераде и дистрибуције воде;
- послови пречишћавања и одвођења отпадних вода;
- остали послови из области комуналних делатности из оквира регистроване делатности Јавно комуналног предузећа "Водовод и канализација" Алексинац.

У техничком Сектору најизраженија је присутност повреде принципа родне равноправности из разлога који произистиче из саме делатности предузећа.

Наиме, Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Алексинац, бави се комуналном делатношћу и самим тим број запослених су претежно мушкарци имајући у виду послове који се обављају у самом техничком Сектору.

Што се тиче осталих Сектора и Служби повреда принципа родне равноправности је са много мањим ризиком.

У Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац, не постоје, нити било којим општим актом су прописана истоветна радна места, са различитом нето зарадом која се исплаћује запосленом за пуно радно време, према полној структури.

Не постоје, нити било којим општим актом Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац, може да буде прописана оправдана потреба прављења разлика по полу.

Стручно усавршавање запослених у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац се врши у складу са потребама Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац и на исто није од утицаја полна структура.

Број запослених у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац, односно "примање и отпуштање" зависе од стварних потреба Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац а имајући у виду саму делатност Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

Приликом запошљавања и рада у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац гарантују се једнаке могућности и обезбеђује примена општих и посебних мера ради остваривања права на рад жене и

мушкарца у погледу доступности извршилачких радних места и положаја, услова за приступ запошљавању, распоређивање и напредовање, радно време радног времена, флексибилног радног времена због усклађивања породичних и радних обавеза мушкараца и жена, одсуствовања са посла, плаћања, услова рада, стручног усавршавања и додатног образовања, укључујући практично односа и радног ангажовања, колективног преговарања, информисања, социјалног осигурања, одсуства због трудноће, породиљског одсуства, трајања ради неге детета и посебне неге детета са инвалидитетом, заштите права на рад и у вези с радом.

У циљу отклањања или ублажавања неравномерне заступљености полова запослених директор Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац ће, као континуирани процес, приликом избора кандидата за пријем у радни однос имати у виду задатак да се повећа број жена међу запосленима.

7. Превентивне мере којима се спречавају ризици и рокови за њихово предузимање

Мере за остваривање и унапређивање родне равноправности се деле на опште мере и посебне мере.

Опште мере за остваривање и унапређивање родне равноправности јесу законом прописане мере којима се у одређеној области забрањује дискриминација на основу пола, односно рода, или налаже одговарајуће поступање ради остваривања родне равноправности.

Посебне мере за остваривање и унапређивање родне равноправности су активности, мере, критеријуми и праксе у складу са начелом једнаких могућности којима се обезбеђује равноправно учешће и заступљеност жена и мушкараца, посебно припадника осетљивих друштвених група, у свим сферама друштвеног живота и једнаке могућности за остваривање права и слобода.

Приликом одређивања посебних мера морају се уважавати различити интереси, потребе и приоритети жена и мушкараца, а посебним мерама мора се обезбедити:

- примена уродњавања и родно одговорног буџетирања у поступку планирања, управљања и спровођења планова, пројекта и политика;
- промовисање једнаких могућности у управљању људским ресурсима;
- уравнотежена заступљеност полова у управним и надзорним телима и на положајима;
- уравнотежена заступљеност полова у свакој фази формулисања и спровођења политика родне равноправности;
- употреба родно сензитивног језика како би се утицало на уклањање родних стереотипа при остваривању права и обавеза жена и мушкараца;
- прикупљање релевантних података разврстаних по полу и њихово достављање надлежним институцијама.

Врсте посебних мера су:

- мере које се одређују и спроводе у случајевима осетно неуравнотежене заступљености полова;
- подстицајне мере, којима се дају посебне погодности или уводе посебни подстицаји у циљу унапређења положаја и обезбеђивања једнаких могућности за жене и мушкарце и у свим радним процесима Органа јавне власти, као и у свим областима друштвеног живота;
- програмске мере, којима се операционализују програми за остваривање и унапређење родне равноправности.

Орган јавне власти је применио све опште мере прописане Законом о раду, а које се односе на услове рада и сва права из радног односа, образовање, оспособљавање и усавршавање, напредовање на посулу и престанак радног односа.

Предлог посебних мера у процесима рада тј. у техничком Сектору Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац који су нарочито изложени ризику за повреду принципа родне равноправности

Посебне мере

1. умањити родни дисбаланс приликом запошљавања, с тим да треба имати у виду делатност коју Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Алексинац обавља;
2. организовати обуке запослених о родној равноправности у сфери рада, као и на подизању свести о потреби родне равноправности;
3. анализирати остале радне процесе у Јавно комуналном предузећу „Водовод и канализација“ Алексинац у циљу испитивања заинтересованости запослених мање заступљеног пола за обављање послова из радног процеса у којем постоји веома висок ризик од повреде принципа родне равноправности тј. у техничком Сектору Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац;
4. пратити оптерећење запослених бројем и врстама задужења с посебним освртом на оптерећење које у радном процесу имају запослени мање заступљеног пола;
5. континуирано пратити појединачна радна оптерећења запослених и вршити прерасподелу посла у складу са кадровским могућностима;
6. организовати разговоре са запосленима који обавесте руководиоца Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац о престанку радног односа о разлозима престанка;
7. Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Алексинац ће у 2023. години водити рачуна о законским нормама и способности при запошљавању радити на успостављању полне равнотеже;
8. Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ Алексинац ће оштро санкционисати евентуалне притужбе запослених усмерене на полну дискриминацију.

Лица одговорна за спровођење мера из Плана управљања ризицима:

1. Име и презиме Весна Марковић, радно место Референт принудне наплате и правних послова, број телефона 063 10 77 637, Емайл:
vodovod.aleksinac@gmail.com;

Лице одговорно за спровођење мера из Плана задужује се да предузима потребне мере за отклањање неравномерне заступљености мање заступљеног пола, као и да о томе благовремено обавештава директора Јавно комуналног предузећа „Водовод и канализација“ Алексинац.

План мера и Извештај о његовом спровођењу биће достављен надлежном органу у складу са законом.

